

Verksamhetsberättelse 2019

Kvinnojouren MOA

Kvinnojouren MOA

är en ideell förening, religiöst och partipolitiskt obunden, som arbetar under demokratiska former utifrån ett kvinnoperspektiv präglad av respekt för alla människors lika värde. Föreningen arbetar utifrån insikten om mäns överordnade och kvinnors underordnade ställning i samhället och ställer sig bakom och delar vårt förbund Unizons vision och värdegrund.

”Visionen utgår från en feministisk grundsyn som visar på en bristande jämställdhet i samhället och strävar efter att förändra detta. Unizon motsätter sig all form av diskriminering på grund av till exempel kön, könsidentitet, sexuell läggning, funktionsförmåga, etnicitet och trosuppfattning.”

Jourens främsta uppgift är att erbjuda skyddat boende till våldsutsatta kvinnor och deras barn. Kvj MOA är en av landets äldsta jouerer och startade i liten skala 1981, först i en lägenhet och sedan 1984 i en av Eskilstuna kommun ägd villa. I augusti månad 2018 gick flyttlasset till ett nytt hus och större fräscha lokaler. Verksamheten utvidgades från 5 till 10 bostadsrum. Lokalernas yta är 680 kvm i tre plan, de översta två våningarna har vardera 5 rum, stort kök med 2 tillagningsplatser, vardagsrum och separat lektrum. Varje bostadsrum har nu egen toalett och dusch.

Bottenvåningen har personalutrymmen fördelat på kontorsrum, kök, sammanträdesrum, samtalsrum och ett aktivitetsrum för barnen. Huset har 27 sängplatser, och de 7 familjesängarna ger de minsta barnen möjlighet att sova tryggt med mamma.

Genomsnittstiden för kvinnornas vistelse på jouren är 3 månader. På den tiden hinner kvinnorna landa, sova ut och så småningom starta stödsamtalen som jouren erbjuder. Den viktigaste insatsen för återhämtning och som ger tillbaka självförtroende och självkänsla, är just stödsamtalen.

Alla kvinnor gör så småningom ett livsavgörande val, de allra flesta väljer att fortsätta sina liv utan den våldsamma partnern och söker och får ett eget boende.

Av olika skäl kan tiden på jouren bli längre än tre månaderna, t ex kan det ta tid innan ledig lägenhet finns att få, en del kvinnor har inte uppehållstillstånd och väntetiden på ett sådant beslut är väldigt lång eller processen för att erhålla skyddad identitet kan ta lång tid.

Tiden kan också bli kortare, t ex när kvinnan har en stark hotbild är boendet på MOA endast tillfälligt i väntan på annan tryggare placering i annan kommun eller så finns möjlighet att få egen lägenhet på kortare tid.

Stödsamtal erbjuds också till kvinnor som inte behöver skyddat boende men som behöver stöd för att klara sig i destruktiva förhållanden och hitta lösningar på sin situation.

Även stödsamtal per telefon förekommer.

Med den utökade kapaciteten kan jouren numera ta emot 10 kvinnor och 16 barn.

Eskilstuna kommun har avtalat 6 rum för placering. 4 rum är möjliga för placering från andra kommuner och oftast sker det i de fall kvinnor har en alltför stark hotbild för att kunna vara kvar i sin hemkommun. På så sätt ”byter” kommuner placeringsmöjligheter med varandra för ökad säkerhet och skydd.

Arbetsplatsträffar har genomförts varje tisdag.

Statistik

2018	2019	Boende kvinnor
25	43	Från Eskilstuna
1	20	Från annan kommun
26	63	Totalt

Avvisade kvinnor på grund av platsbrist

38	8	Eskilstuna
16	4	Från annan kommun
54	12	Totalt

Boende barn

22	57	Från Eskilstuna
1	37	Från annan kommun
23	94	Totalt

varav

7	27	Skolbarn Eskilstuna
-	27	Skolbarn annan kommun
16	29	Förskolebarn Eskilstuna
-	11	Förskolebarn annan kommun

Boendenätter kvinnor

1476	1558	Från Eskilstuna
31	887	Från annan kommun
1507	2445	Totalt

Boendenätter barn

1157	1902	Från Eskilstuna
31	531	Från annan kommun
1188	2433	Totalt

Stödkontakter

44	48	Antal kvinnor externa besök
290	178	Stödsamtal vid externa besök
-	159	Stödsamtal via telefon
77	202	Allmän rådgivning
	539	Totalt antal samtal

Medlemmar 31/12 2019

111	116	Kvinnor
9	20	Män

Utbildningar/konferenser

Personal, volontärer och styrelseledamöter har deltagit i olika utbildningar/konferenser;

*Unizon 2-dagars grundutbildning

Årets grundutbildning arrangerade vi lokalt. Rekryteringen i januari gav jouren 20 nya volontärer som obligatoriskt ska gå utbildningen. Vi bjöd in länets andra jourer och bokade Hotell Malmköping i Malmköping och utbildningen genomfördes 9-10 mars 2019.

Tillsammans blev det 26 deltagare; volontärer, befintlig och nyanställd personal samt 2 kursledare från förbundet Unizon. Finansieringen

samordnades och Länsföreningen Sörmlands kvinno-och tjejjourer stod för huvudparten av kostnaderna. Det blev en trevlig och intressant helg med musik och underhållning av Matilde Stavhaug med orkester. Det blev många timmar med möjlighet till viktiga diskussioner, lära-känna-samtal kvällen avslutades med sång och dans. Sammanfattningsvis värdefull gemenskap och mycket kunskap.

Unizon;

*2 inspirationshelger

*Ordförande och ledarskapskonferens 23-24/11, Stockholm

*Utbildning – jourernas framtid, 15/5, Stockholm

Övrigt

*BarnRättsdagarna i Örebro, 24-25/4

*Internationella barndagen, 7/10, Eskilstuna. MOA bjöd in till utbildning om barn som upplevt våld hemma. Lotta Molander, Kvj Huddinge, föreläste om barns strategier att klara sig.

Björn Tingberg, psykoterapeut/forskare, föreläste om barns reaktioner efter uppbrottet från sitt hem och under vistelsen på kvinnojour.

JOURENS GRUNDLÄGGANDE VISION - ETT JÄMSTÄLLT SAMHÄLLE FRITT FRÅN VÅLD-

Inre verksamhet

Mål – Erbjuder tillfälligt skyddat boende för kvinnor och deras barn samt medvetandegöra kvinnorna om deras rättigheter och möjligheter.

Skyddat boende

Under året har antalet boende kvinnor med akut skyddsbehov mer än dubblats mot året innan. Även antalet barn som bott på jouren tillsammans med sina mammor har vida överstigit antalet året innan.

Det beror självklart på att vi under 2019 hade dubbelt så många platser att erbjuda och behovet visade sig vara precis så stort som vi visste innan vi flyttade.

Bostadsmarknaden inom kommunen är inte lika ansträngd längre och jämfört med läget för några år sedan så fick de flesta kvinnor relativt snabbt erbjudande om lägenhet när de blivit klara för steget till eget boende.

Många kvinnor/barn som kommer till jouren har lämnat hemmet i hast och har i stort sett inga tillhörigheter med sig. Jouren hjälper då till med anskaffning av kläder och andra förnödenheter för att klara den första tiden. Vid de tillfällen kvinnor/barn inte hunnit/kunnat äta något innan ankomst ordnas omedelbart med någon form av förtäring.

Inför utflytt till egen lägenhet bistår jouren med praktisk hjälp med olika insatser såsom; införskaffande av möbler och annan utrustning, transporter, ned- och upppackning, barn tillsyn, rådgivning vid teckning av olika försäkringar, adressändring mm.

Stödverksamhet

Stödjande externa samtal

Under året har 48 kvinnor besökt jouren för sammanlagt 178 stödsamtal.

Stödjande samtal med boende

Inom ramen för vistelsen på jouren har kvinnorna fått information om de lagar och regler som finns i samhället och som berört kvinnornas situation och möjlighet till förändring. Det har bland annat handlat om försörjningsfrågor, utbildnings- och försäkringsfrågor och möjligheter som finns för att ge barnen det bästa stöd. Kvinnorna har också fått stöd i samband med besök hos olika myndigheter samt vid rättegångar.

Barnverksamhet. Jouren tar emot medföljande barn mellan 0-18 år.

Barnen får stöd av en för barnen avdelad stödperson. Barnverksamheten har som alltid haft fokus på att alla barn som kommit till jouren ska ha känt sig väl bemötta, fått särskild uppmärksamhet för att skapa trygghet, lugn och ro.

Att se och bekräfta varje barn är en viktig del i arbetet för att möta barnens behov att orka bearbeta sina upplevelser. Barnen har erbjudits olika aktiviteter som gjort vistelsen på jouren så bra och normal som möjligt. Det är viktigt att barnen får vara barn, leka och ha så roligt som det går i den speciella situationen.

Mammorna har erbjudits stöd i sin föräldraroll för att orka och kunna ge sina barn bästa möjliga stöd.

Volontärverksamheten

Grunden för volontäruppdraget är att på olika sätt underlätta kvinnor och barns vistelse på MOA. Under januari/februari 2019 genomförde vi möten för allmänheten och informerade om volontäruppdraget. Många intresserade kvinnor kom och jouren fick 23 nya volontärer och vi var mer än nöjda med resultatet. Efter introduktionsutbildning var de redo att ta sitt första uppdrag.

Volontärerna är nu igång och verksamheten har vuxit genom att alla 25 volontärerna bidrar med betydelsefulla insatser för kvinnor och barn. Barnen älskar att baka, det kan bli rätt så kladdigt, men glädjen överskuggar det mesta i den vägen. Spel, sång och dans är andra uppskattade aktiviteter. Volontärernas olika talanger gör det mesta möjligt och skapar mycket glädje.

Volontäruppdragets innehåll;

- Jourvecka

inträffar var sjätte vecka. Volontärerna har jour i grupper om tre eller fyra personer och två av dem har varsin jourtelefon. Mellan kl 17 och 21 kan kvinnorna ringa till dem om de undrar över något eller bara vill prata. Nyinskrivna kvinnor kan känna sig lite vilsna och det kan då kännas tryggt att det finns någon som kan lyssna och hjälpa praktiskt.

- Helgaktiviteter

Under helgen ska aktiviteter av något slag genomföras tillsammans med kvinnor och barn; t ex baka, spela/sjunga, läsa, fika och samtala, måla/rita, sagostund för barnen, hjälp med läxor, laga mat, sticka/sy, se på film etc.

- Sommaraktiviteter

Delta i planering och genomförande av sommarläger med eller utan övernattnig.

Årets höjdpunkt blev nog **Sommarlägret** som genomfördes några dagar i juli.

Kvinnor som bott på jouren, men flyttat ut, bjöds in att delta och tillsammans med boende kvinnor blev det fem kvinnor, nio barn och sex volontärer som for iväg till en härlig plats med stora gräsytor, vatten och ett stort hus att stoja i. Den mest populära aktiviteten blev fisket, lyckan var hysterisk när det nappade och tålmodet, som ingen egentligen trodde fanns, var totalt timme efter timme. Att mörten sedan inte överlevde i gårdsfontänen blev sorgligt men var smällar dem fick ta.

På kvällen blev det grillparty med hemmagjorda bröd och annat smått och gott.

Ja, det var härliga tre dagar som alla kommer att minnas - länge!

- Grillkvällar

Delta i planering och genomförande av grillkväll på jourens innergård.

- Jul/Midsommar

Delta i planering och genomförande av festligheter under storhelgerna

- Utflykter

Delta i planering och genomförande av utflykter till t ex djurpark, badplats, bibliotek och andra passande aktiviteter.

Parken Zoo sponsrade MOA med två säsongskort och det blev ett populärt utflyktsmål. Både helger och vardagar drog det iväg ett gäng kvinnor, barn och volontärer. Ryggan var full med picknick som blev ett gott och trevligt avbrott mellan djurbesöken och karusellerna.

- Övrig tid

Skrivs kvinna in dag före helg ger volontär extra stöd genom besök.

Vid behov ge hjälp och stöd vid inköp, t ex till kvinnor från andra kommuner som inte känner Eskilstuna och därför behöver stöd för att kunna orientera sig när de ska handla.

Vara stöd vid olika myndighetsbesök, t ex polisen, migrationsverket, domstolar, socialtjänstens olika avdelningar, genom att finnas till hands och bli ta hand om barnen när kvinnan ska samtala med olika myndighetspersoner. Stöd vid läkarbesök, tandläkarbesök, rättegång, polisförhör etc.

Sammanfattningsvis kan årets volontärinsatser summeras enligt följande

Aktiviter på jouren;

fika och prata, baka, laga mat, pizza-party, spela spel, musik och dans, utelekar på innergården

Utflykter:

Sommarläger, Parken Zoo, Sagostigen, Sommarhemmet Solvik, Rinmansparken, Tuna Park, ReTuna

Övriga Aktiviteter;

Bowling, Konstmuseet, Biblioteket, Stadsmuseet, Restaurangbesök, Bio, SpråkCafè

Därutöver har volontärer varit på jouren och tränat kvinnor i svenska språket, hjälpt med läxor, hängt och lekt med barnen, sorterat kläder

Månadsträffar

Volontärerna träffas 10 gånger/år och vid dessa möten diskuteras schemaläggning, planeringar inför volontäruppdrag, information om verksamheten och erfarenhetsutbyte.

Temakvällar

Under året har volontärerna inbjudits till tisdagsträffar och lyssnat på föreläsare i olika aktuella ämnen

- Filmvisning My Life My Lesson, med efterföljande diskussion

- Belan Wilén, samordnare i Eskilstuna kommun, föreläste om hedersrelaterat våld och förtryck

- Bo Lagerevist, polis och fd utredare av grova brottsliga, Nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld, berättade om sin karriär som polis och utredare

- Sofia Liedberg, projektledare tjejjouren Meja, informerade om Samtyckeslagen

- Carlos Costa, advokat, föreläste om advokatrollen i rättsprocesser
- Laila Bagge, f d åklagare, föreläste om åklagarens roll i rättsprocesser

Kvalitetssäkringsarbete

Säkerhet

Under året har säkerhetsarbetet fortsatt. En säkerhetsgrind har monterats vid ingången till gården.

Jourens höga säkerhetsnivå medger numera placering, korta eller längre perioder, av kvinnor från Eskilstuna med en stark hotbild. Korta perioder kan vara aktuella under tid som annat passande skyddat boende sökes. Längre perioder är inte att rekommendera, då ofta utevistelse är utesluten för dessa kvinnor, men är fullt möjligt då frågan om annat skyddat boende inte går att lösa snabbt.

Brandsäkerhet

Brandskyddet i de nya lokalerna är utformade utifrån byggnadsklass Br1 (bostadslägenhet). Det betyder att varje bostadsrum är en brandcell som medger skydd upp till en timme med stängd dörr i väntan på hjälp fönstervägen.

Utrymningsvägar är trapphus och korridorer. Om dessa är blockerade av aktiv brand ska boenden gå in och stanna på sina rum tills räddningstjänsten kommer och hjälper var och en ut genom fönstren på plan 2 och 3.

Utrymning på bottenplanet sker genom entrédörr samt genom utrymningsväg från ett av kontorsrummen.

Utåtriktad verksamhet

Mål – Alla i Eskilstuna kommun ska känna till kvinnojouren MOA samt veta vad MOA står för.

Opinionsbildning och kunskapsspridning

Det är viktigt att allmänheten har kunskap om vilka stödjande insatser som finns för utsatta kvinnor och barn. Under året har information kontinuerligt genomförts på olika sätt om jourens uppdrag och våldsproblematiken i nära relation.

Tre medlemsbrev har skickats ut till medlemmarna med information om viktiga händelser varvat med statistik och aktuell fakta.

En annan viktig del i informationsarbetet har varit besök på arbetsplatser och hos olika organisationer. Under året har xx sådana besök genomförts, representanter från jouren har deltagit vid x samverkansmöten med olika myndigheter, främst inom socialtjänsten, samt i övrigt ideella föreningar.

Representanter för MOA har deltagit i olika samverkansmöten, t ex kommunala och andra myndighetsnätverk, där polis, Länsstyrelsen, landstinget och enskilda företag funnits med. Vid varje sådant tillfälle har uppfattningen framförts från vår sida att endast genom trägen upprepning om våldets existens samt kravformuleringar beträffande åtgärder som motverkar våld, kan ett samhälle fritt från våld uppnås. Synen på kvinnor och barn som utsätts för våld, hot och kränkningar måste förändras och alla människors rätt och lika möjligheter till ett liv utan våld och hot om våld måste alltid framhållas.

Under året har MOA/Meja deltagit i följande aktiviteter

- 8 mars, Internationella kvinnodagen. Aktiviteter i samarbete med ABF, Eskilstuna, och många aktörer. Informationsbord under hela dagen

22 september, Föreningsmässan, Stiga Sports Arena, Eskilstuna föreningsliv. Informationsbord

26 november, med anledning av 25 november, Internationella dagen mot våld mot kvinnor, som inträffade på en söndag. Program hela dagen i ABF-huset. Informationsbord

Mediakontakter

Under året har kvj MOA funnits med vid ett olika tillfällen i lokaltidningen i samband med aktiviteter.

Sociala medier

Under året har jouren utvecklat sin närvaro på Facebook och lägger ut alltmer information som når ut till många besökare. En välkommen möjlighet via Fb är meddelanden om hjälp med t ex kläder till barnen/kvinnorna, möbler inför utflytt mm.

Samverkan

Samverkan med andra organisationer och myndigheter har ingått i det dagliga arbetet. Det har varit värdefullt att få utbyta erfarenheter samt ha tillgång till den kunskap och kompetens som finns inom olika organisationer. Viktiga samverkanspartner har bl a varit STOPP, Barnahus och SeOss, de sistnämnda är stödjande verksamheter inom Eskilstuna kommun.

Kvinnojouren har en kontinuerlig dialog med socialtjänstens handläggare i olika gemensamma frågor som berör de boende kvinnorna och barnen samt övrig jourverksamheten.

Finansiering

Kvinnojouren MOA har haft ett årligt kombinerat verksamhets/föreningsbidrag från Eskilstuna kommun som grundfinansiering. Från och med februari månad 2019 har kvinnojouren MOA och Eskilstuna kommun slutit ett IOP-avtal (Ideellt Offentligt Partnerskap), en ekonomisk överenskommelse för verksamhetsåren 2019-2021.

Jourerna i landet har årligen möjlighet att söka bidrag från olika myndigheter, främst Socialstyrelsen, vilket till viss del bidragit till finansieringen. Därutöver har jouren erhållit sponsringsbidrag från företag/organisationer samt gåvor från privatpersoner och föreningar.

Ett sponsringsexempel;

En dansföreställning av Arts & Performance danselever från St Eskils Gymnasieskola i Eskilstuna.

”Ingen dans på rosor”

De hade gemensamt jobbat fram koreografin som tolkade kvinnors utsatthet av våld till olika musikstycken. Genom dansen beskrev de våldet, smärtan och kärleken och föreställningen berörde oss starkt.

Efteråt fick vi möjligheten att informera publiken om MOAs verksamhet.

Stort tack Elvira Boström för ditt initiativ och tack också för bidraget, intäkterna 3.500 gick oavkortat till kvj MOA .

Medlemsavgifter

Medlemsavgifterna för 2019 har inbringat 31.900kr. Medlemsavgiften för året har varit 200kr.

Ekonomi

Ekonomisk berättelse och resultat. Styrelsen föreslår att årets resultat överförs i ny räkning.

Övrigt

Föreningen Kvinnojouren MOA har under året varit medlem i

- **Länsföreningen för kvinno-och tjejjourer i Sörmland.** Föreningens huvuduppgift har varit och är alltså att samla jourerna i länet för gemensamma utbildningar och konferenser.

- **Unizon – Kvinno-och tjejjourernas riksförbund**

Unizon samlar ca 140 kvinno- tjej- och ungdomsjourer i landet. Förbundets vision ”Ett jämställt samhälle fritt från våld” är jourernas ledstjärna och under den devisen kämpar alla på. Unizon arbetar med centrala frågeställningar för att utveckla och flytta fram positionerna inom alla samhällsområden berör våld mot kvinnor i nära relation. Fokusområde under året har varit prostitution och pornografi.

Unizon erbjuder utbildningar och konferenser med olika teman som berör jourernas verksamhet.

Avslutning

Kvinnojouren MOAs huvuduppgift är och har alltjämt varit att ge kvinnor och deras barn skyddat boende i kombination med stödsamtal och praktisk hjälp för att kunna förändra sin livssituation.

Eskilstuna i mars 2020

Kvinnojouren MOA/Tjejjouren Meja
Styrelsen

Gunilla Lange

Birgit Olsson

Margareth Lundgren

Kicki Österman-Roos

Sofie Andersson

Christine Tedegren

Anna Thor

Leif Edeborg

Ann-Sofi Almqvist

- Ett jämställt samhälle fritt från våld -

SKIFTA FOKUS FRÅN DEN UTSATTA TILL FÖRÖVAREN

Skifta fokus från den utsatta till förövaren och håll förövaren ansvarig för den brottsliga handling hans våld är. Kvinnor och män måste tillsammans arbeta förebyggande och kvinnorörelsen som har kunskapen om våld och om våldsförebyggande arbete måste ha en självklar plats i det arbetet.

Ifrågasätt populärkulturen som sprider bilder av kvinnor och barn, där kvinnor nedvärderas och där killar ska vara macho, och som är långt ifrån vårt jämställdhetsideal. Ifrågasätt dagens mainstream-porr som blir allt grövre och vad den gör med kvinnor och män, pojkar och flickor.

FÖR ALLA KVINNORS RÄTT TILL TRYGGHET

FAKTA 2019

Ca 20 kvinnor om året, i Sverige, dödas av sina partners eller före detta partners när de efter lång tid av misshandel äntligen har modet att avsluta en våldsam relation. Var 20:e minut misshandlas en kvinna i Sverige. Och mörkertalet är STORT.

En majoritet (78%) av misshandelsbrotten mot kvinnor begicks av närstående och bekanta gärningspersoner.

31 % av brotten mot kvinnor (18 år och äldre) utgjordes av misshandel i en parrelation.

Antalet anmälda våldtäkter mot kvinnor (18 år och äldre) ökade med 10% till Anmälda brott om sexuellt ofredande mot kvinnor (18 år eller äldre) ökade med 5% till 5290 brott.

95% av våldtäktsanmälningarna leder INTE till fällande dom.

50% av misstänkta förövare för sexualbrott/våldtäkt kallas INTE till förhör.

Våldets kostnader

Mäns våld mot kvinnor utgör inte enbart ett allvarligt problem för kvinnors säkerhet och rättigheter. Det innebär dessutom stora ekonomiska kostnader för samhället, individen och framtida generationer.

* Socialstyrelsen uppskattar att mäns våld mot kvinnor i nära relationer varje år kostar

* Framförallt är det rättsväsendet som bär våldets direkta kostnader, 1 miljard /år.

* Sjukvårdens kostnader tros landa mellan 21 och 38 miljoner/år. En orsak till att kostnaderna är svåra att beräkna är att många kvinnor, på grund av rädsla, skuld känslor och att våldet normaliserats, inte uppger vad och vem som orsakat skada.

* Vad våldet kostar psykiatri är okänt men i sin rapport nämner Socialstyrelsen att

* Ytterligare en följd av våldet är indirekta kostnader såsom nedsatt produktivitet i form av sjukfrånvaro och minskad arbetsförmåga för den våldsutsatta.

Även förövarens tid i fängelse innebär ett stort produktionsbortfall (och då är det bara sammantaget med det ideella arbete som läggs ner av kvinno- och brottsofferjourer

* Sjukförsäkringen för våldsutsatta kvinnor kostar svenska staten 690 miljoner/år.

Kostnader på lång sikt

Våldet har även effekter på lång sikt, särskilt för de runt 150 000 barn i Sverige som växer upp i familjer där någon form av våld förekommer. Socialstyrelsens beräkning av samhällets kostnadsbörda bör därför ses som en grov underskattning.

Det är hisnande summor som presenteras.

Hedersförtryck

Arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld handlar om alla barns rätt att få vara barn och att alla barn och unga ska få tillgång till sina grundläggande rättigheter, tillgång till kroppslig integritet, möjligheten att få forma och påverka sitt liv, bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion, rätten att leva med vem de vill och rätten till ett liv fritt från våld och förtryck.

Könsstympning

Många flickor och kvinnor i Sverige är könsstympade. Många av dem lider i tysthet av svåra psykiska och fysiska konsekvenser.

Enligt Socialstyrelsen uppskattas att ca 40.000 flickor och kvinnor boende i Sverige idag kan vara könsstympade. Könsstympning är förbjudet i Sverige enligt lag. Det är även förbjudet att, efter anknytning till Sverige, könsstympta flickor utanför Sveriges gränser. Även planering och förberedelse av könsstympning är straffbart, liksom underlåtenhet att anmäla eller avslöja könsstympning om man får kännedom om detta.

Vi måste våga se – vi måste börja fråga

Kvinnojouren MOA

tel **016-512109**
e-post **info@kvinnojourenmoa.se**
hemsida **www.kvinnojourenmoa.se**

